

Székely Közélet

Politikai, közgazdasági és társadalmi ujság

Működési árak:
Egyes évre 100 leu, félévre 50 leu, negyedévre 25 leu.
Egyes szám ára 2 leu.

Felolvas szerkesztő:
TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Bulevardul Regale Ferdinand (Kossuth-utca) 14. sz.
Telefonszám: 34.
Megjelenik minden vasárnap.

JEGYZET.

Néhány héttel ezelőtt, a munkáspártnak az angol parlamenti választásokon történt többségrevúásakor, Európa közvéleményét az erősen ügyelő érdeklődés és várakozás feszültsége fogta el. Politikai körökben, hírlapokban, közraján különböző jóslások indultak meg, általános volt a vélekedés, hogy a nevezetes választások a hatalmas szigetországban nagy politikai változásokat fognak felidézni, alapos rendszerváltozás készül, melynek éppen Anglia nagy hatalmánál, óriási politikai jelentőségénél fogva, fontos következményei lesznek az egész európai politikára nézve. A munkáspártról ismeretes volt, hogy a pacifizmus, a népek igazi békéje programjának legszárkálatosabb pontjai közé tartozik s ez alapján a párt nem lehet híve annak az erősen imperiállista, militarista politikának sem, a melynek Európában legutóbb Franciaország oly markáns képviselője.

Közben az idő haladt és már azt is kezdjük látni, hogy az eseményekből sok minden kezd a várakozásoknak, jóslásoknak valóban megfelelni. A munkáspárt nagytekintélyű, kemény politikai karakterű vezére: Macdonald azóta már Anglia miniszterelnöke, s munkatársai közt ott vannak az ő, illetve pártja politikájának eddigi legjelentékenyebb képviselői. Az új miniszterelnök, követendő politikája felől megkérdeztetvén, azóta már hallatta szavát is s szavai megfellelték a várakozásnak, az ő egész eddigi politikai karakterének. Hogy a francia fegyverkezés állandó nyugtalanságot és feszültséget okoz Európa népei közt, s közöttük a bizalom, a gazdasági konszolidáció kifejlődését akadályozza s hogy főként Németország Ruhr-vidékének megszállás alatt tartása az oka Anglia gazdasági válságának is. Mindezek következtében Anglia kormánya és közvéleménye a francia politikától lényeges változásokat vár, Németország és Oroszország sürgős felvételét a Népek Szövetségébe, enyhítést a német jóvátétel kérdésében elfoglalt francia állásponton, stb.

Poincaré ezekkel szemben már szintén nyilatkozott s nyilatkozatában — egyik hírforrás szerint — sok az enyhítés az eddigi konok szigorúsággal szemben. Biztosítja Angliát szövetségi jóindulatáról, lojalitásáról, a béke fenntartására irányuló legjobb szándékairól s arról is, hogy a Csehszlovákiával nemrég kötött szerződés célja csupán a béke biztosítása s az senki ellen nem irányult. Másfelől Poincaré keményebb hangú válaszáról, szakításáról is elszánt készségről olvashatók közlések s ezek szerint a francia kormány kész lenne egy új európai alakulat megteremtése útján korezni a maga politikájához támogatást.

Akarmelyik vezérő a helyes és

igaz, az egyre szembevetőbbé válik, hogy a világpolitika új, kritikus fordulóhoz ért s az angol rendszerváltozás a francia-angol viszony közt rég lezárangó ellentéteket élére állította. Ebből a helyzetből, minthogy benne Európa legerősebb hatalmaságai szerepelnek, messzeható következmények származhatnak a többi népek további sorsára nézve is. Igazi béke lesz e végre, vagy újabb háborús zűrzavar és rettenetességek — talán most, a közeljövőben dol el. De, hogy ebben a soradöntésben ezután igen jelentékeny, talán legfőbb szerepe lesz Macdonald öntudatos, igazán humánus és népek közti, megértő, munkás békét valló egyéniségének — az ma már kétségtelesen bizonyosnak tekinthető.

Az udvarhelymegyei állattenyésztési bizottság felhívása.

(Befejező közlemény.)

II.

Sokkal inkább helyén való lett volna, ha az állattenyésztési bizottság előbb gazdaságfejlesztő bizottsággá alakult volna s amikor a gazdák összességének tudatába belopta azt, hogy fejlettebb gazdasági kultúra mellett, de egyuttal a fölsőleges állatok és ezek tejtermékeinek teljes szabaddá tétele mellett is, most már helyén való a szymenthali állatok teljes kultiválása, foghatott volna hozzá csak a már teljes gőzzel megkezdett munkájának. De ezeken kívül végre arra is gondja kellett volna, hogy legyen a bizottságnak, hogy azok a havasi legelők ne teremjenek csaknem járhatlan, köves havasi utak, patakmedrek, ne legyenek meredek hegyoldalak. S kényszerítették volna ki a földtől, hogy az teremje meg bárhol a léherét és lucornát, legyen több termő talaj, s akkor hiszem, hogy tevékenységét teljes siker, s nem pedig — a kényszerítés dacára is — sikertelenség koronázná.

Ha én lennék az a bizonyos állattenyésztési bizottság, így szólánék: „Főispán ur, avagy Miniszter ur, mi tudatában vegyünk feladatunknak, tudjuk, mire hivatunk el; de a körülmények mást parancsolnak nekünk. Udvarhelymegye területe tisztán szymenthali állattenyésztésre nem alkalmas, adj nekünk abszolúciót, s bizz meg azzal, hogy fejlesztessük minden községben az ott legalkalmasabb fajlatot, legyen az fehér, borzderes, piros avagy sárgástarka, — adj ki szigorú rendelkezést, hogy a keresztkezés nagy bírság mellett tilos, — enged meg, hogy a vármegyében fennálló gazdasági egyesületek, szövetségek szabadon fejthessenek ki működést, s akkor az utóbbi években igazán hanyatlásnak, sőt nem hanyatlásnak —: züllésnek indult állattenyésztésünk újból virágzásnak indul.“ Különböztessék ki végre a tenyészállatok kiválasztásánál a na-

gyen is divó protekciós rendszer s sülsőnek indult állattenyésztésünk akkor is virágzásnak indul.

Ha ezek nem történnek meg — sőt, ha rák erőszakolják a szymenthali állatok kizárólagos tenyészterét, akkor pedig — jó éjszakát!

V-6

A véres világháború

Sok drága kincstől fosztott meg mind nyájunkat. Az emberi életnek milliói és a kultúrának fel nembecsíhető értékei pusztultak el. Mindenki, minden drágaság oda került áldozatul a nagy Molochnak az oltárára. Nem volt elég a földnek méhében termő érc az embergyilkoláshoz, az itéletűdő harcba szőlítette a harangokat is, amelyek pedig arra voltak hivatva, hogy az ég és a föld között ércvelükkel hirdessék az örök, szent kapcsolatot. Leszállottak a tornyokból; szép, tiszta, érces hangjuk elnémult, nem köszöntöttek a hajnalt, nem hívogatták többé a híveket, nem siratták többé el a holtakat, ha nem ementek s a kőbe tűzében megolvastva, a szeretet helyett lettek a gyűlöletnek a furái, halált okádó vérszörnyetegek.

A háború elült, a harcizaj lecsillapodott, de a harangok éppúgy, mint annyi sok kedvesünk, többé nem tértek vissza. Égnek emelkedő tornyaiuk tűresek, vagy pedig egy-egy árván maradt haragnak szava kong-bong ott, ahol ezelőtt három-négy haragnak összecsendülő, harmoniába olvadó hangja hívott imára s emelte lelküket az ég felé. Székely anyavárosunk román kath. templomának tornyában a háború előtt 5 harang volt. Az első a 18 mázsás és 3 kilós nagyharang, amelyet az 1867. március 11-én elhasadt harangból öntöttek újra és nagyobbítottak meg Segesvárt Maschen Mihály harangöntő műhelyében és ugyanazon év május havában helyezték fel a toronyba. Felirata ez: „Honoris Sanctissimae Trinitatis sacra anno 1790 per Franciscum Török parochum et canonicum. Rupta anno 1867. Refusa et aucta eodem anno sub parocho Josepho Csató ex eius et fidelium oblati.“ A második harang 6 mázsás és 25 kilós ezzel a felirással: „1773. Tuis Thaumaturge Praesul Nicolae delata 10. Octobris. F. S. W.“ A harmadik 3 mázsás és 39 kilós, amelyet szintén 1867-ben öntöttek az 1848/9-ki szabadságharc alkalmával elvitt, a „ceonkavárból“ származó harang helyett. Felirata: „Szent Anna tiszteletére szentelték a székelyudvarhelyi kath. hívek 1867-ben.“ A negyedik 45 kilós ezzel a felirással: „1617. Divae Dei Parentis Virginitis dicata X. Octobris.“ Az ötödik a lélekharang, vagy a halálók ércgettyűje 15 kilós ezzel a felirással: „1684. Joannes Maurer me fudit.“

Ezek közül a nagy világháborút csak a nagyharang élte túl. Most árván, lúsan, egyedül kong az idők viharaitól megviselten, új társakat várva,

hogy kiplenhasson hosszas fáradalmait. Egyhástanácsunk mérlegelve azt az eshetőséget, hogy ez a szép, nagy harangunk is a folytonos használat miatt es elrepedes veszedelmének lehet kitéve, 1923. nov. 4-én tartott gyűlésében egyhangúlag magáévá tette Paschek Viktor egyháztanácsosnak egy „Harangalap“ letesítésére irányuló, nagyon is időszera indítványát és bizottságot küldött ki a további teendők végzésére és az alap összehozására.

Ezen a bizottságnak nevében bizalommal fordulunk városunk nemeseihez, minden szépért és jóért lelkesedő közönségéhez, hogy az eszme megvalósításában beálljanak támogatni szíveskedjék. Az élet nehézségeit ismerjük. Tudjuk, hogy a közönség áldozatkészége sokfelé van igénybe véve. Éppen azért rendszeres gyűjtést nem is indítunk, de appellálunk azokhoz a nemesebb lelkekhez, akiket az Isten jávalvalóan megáldott, hogy fölszóljanak, önkéntes adományaikkal a nemes cél megvalósítását elősegíteni szíveskedjenek.

Amikor látjuk, tapasztaljuk, hogy faluhelyen itt is, ott is akad egy-egy áldozatkész egyén, aki egymaga öntet egy-egy harangot, akkor erősebb a reményünk, hogy székely anyavárosunkban is lesznek még vallásos érzületű áthatott hívek, akik Isten dicsőségéért és lelkük üdvösségéért nem riadnak vissza az áldozatoktól s önkéntes adományaikat eljuttatják az alap pénztárosához. Kincs, hír, dicsőség, rang, fény, pompa elenyésznek, de a jótettek emléke elkíséri az embert a síron túl is s az áldozatkész emberek nevét késő századok múltán is áldólag emlegetik! A Harangalap bizottság nevében: Biró Lajos, bizottsági elnök, Soó Gáspár bizottsági jegyző.

Ujra merénylet

a gazdák összessége ellen. Egy szürke hírlap látott pár napilapban napvilágot. Arad, Bihar, Szilágy, Szatmár, Máramaros megyék marhakereskedői szándékoznak az Erdélyrészi Marhakereskedők Szövetségét megalakítani. Cél: „a marhakereskedelem közvetítése és az export szükségletek nyilvántartása“. Fejezzük ki azonban világosabban és szabatosabban megunkat: a cél a gazdaközönséget még inkább a hatalmukba keríteni, s a marhaárakat az egész ország egészben tetszés szerint irányítani. Ez a szövetség, vagy másképp kifejezve: kartell minden bizonnyal nem a gazdák szándékainak érdekét, hanem a szövetségbe tartozó egyének vagy érdekcsoportozatok előnyeit fogja szolgálni s ha gazdáink nem lesznek résen, százozrek érdeke 40—50 ember érdekeinek lesz kiszolgáltatva.

A kormányzat részéről fontos intézkedés tárgya a gazdasági szövetségek (syndicátusok) megalakítása. Egy percig sem szabad tévováznok a gazdáknak, hogy e szövetségekbe tömörüljenek, mert ha nem, bizony bizony az egerek fognak játszani a macskákkal. A gazdák helyzete már is tűrhetetlen. Tőlük távol állók, velük szemben összekötöttségben vagy érzelmi közönségben nem állók kényére vannak

bizva s ha nem ezmei a gazdátársadalom, újra rabigát kell magára vennie.

Mit fog tenni a Marhakereskedők Szövetség? Tagjaira kötelezővé teszi, hogy az élő állat kioldásért egy míut máliá összegnél többet nem fizethet s ez a kötelezettség csak az állatárak további lenyomására fog vezetni, anélkül, hogy ennek legalább a fogyasztók örülhessenek.

Jó lesz része lenni, a tömör szövegségbe való lépéssel megteremtteni azt, hogy végre valamiben a gazdák is árt szabhasanak. E cél közös akarat tal, szethuzá nékü könyven elérhető. A példa már az ősi paszuly vásárlásnál adva volt. A szegényebbek, a pénz nélküliek, a kevésbé beavatottak olcsó dobták piára árúkat, a kiknek nem volt szüksegük pénzre, másfélszáz arat kapak terményeikért. Vagy ott van a leheremag — egy értékesítő szövetkezet közvetítése mellett a tegegyei mag nem maradt volna nyakunkon.

S mi mindezek van még a miről (köösésége kifejezéssel élve) más szedi le a tejfeltl. Különben e tárgyra, a szövegségbe való tömörítésre legközelebb meg viszatérünk.

V. ó.

SPORT.

A „Kereszturi Atletikai Club“ az idei teli szezónban sem engedti tétlenül tagjait. Már hetekkel ezelőtt, nagyobb anyagi áldozatok árán a K-szió kerthelyiségekben egy közös jégpályát készítettett, mely ha nem is örvend az anyagi áldozatokkal arányban levő látogatásnak, mégis egy olyan szükségletet elégít ki, melyet a közönség csak közönséggel vehet tudomásul. Azonkívül a K. A. C. foglalkoztatja a tagjait azáltal is, hogy egy sport-estély rendezésén fáradozik. Február 23-ikára tervezik ez estélyt, melynek majd az is különös érdekességet fog kölcsönözni, hogy, ezuttal először, női tornászok is szerepelnek a műsorban s a kolozsvári bajnokcsapat jobb tornászai színtén le fognak az estélyre jönni, úgy hogy a közönségnek kellemes szórakozásban lesz része. A K. A. C. nak az elmúlt években rendezett estélyei mindig a legnagyobb sikernek örvendettek s úgy halljuk, hogy az idei estélyre is sokan készülnek s remélhető, hogy a jövődelemből tornászok beszerzésére ezuttal is fog valamelyes összeg járni, mert a közönség támogatása ezuttal sem marad ki.

IRODALOM.

Atila királról ének.

(Kós Károly újabb könyve.)

Erről a minden kis részletében szép és eredeti könyvről ebbe a rovatba irván, szinte önkénytelen a kérdés: mi a szebb, értékesebb abban — maga az irodalom, vagy az egyéb művészet-e? Mert az Atila királról szóló, ódon-szépségű nyelven írt, balladás énekhez Kós Károly 10 linoleum-metszetet is készített. (Ezenfelül ő maga és családja, nyomtatta, fűzte és kötötte is a könyvet.) Övasható tartalom, szemnek való illusztráció, szellem, izlés s minden, ami e könyvben van, a legnagyobb harmoniában simul össze, egymás hatását egészíti ki, teljesíti s mindez együtt a Kós Károly egyedülálló, kivételes értékű egyéniségét reprezentálja.

Kós Károly egyénisége pedig ma bármely viszonylatban nagy érték, az volt már a háború előtt, mikor iparművészeti tervezéssel, építészeti munkái a legnagyobb elismerést váltották ki más nemzetek legilletékesebb hozzáértő tekintélyeiből is. Ilyenek nagy munkái,

de ilyenek a mere re nézve kisebb alkotásai is, melyek az ő kezvonását, egyénisége béyegét viselik magukon s egyforma erős karakterrel fejezik ki. Valami ősi zamat, titokzatos faji sajátság van ebben az egyéni karakterben, miúta mindez sok száz, vagy ezer éven öröklődött volna át, míg Kós Károlyban kifejeződött. A hunszékely eredet kérdése máskülönben lehet vitás és kétséges, de Kós Károly munkáit nézve s különösen e könyvében győződködve, érzésünk az, hogy ő valóban a hunoktól származik. Igen, mert különben nem tudta volna e balladát s annak képeit az utolsó grandiózus jelenetig — a hatalmas szálterdön temetési szekeret kísérő néhány hunig — úgy átérzeni, s oly elhíterő erővel elénk vetíteni.

Az értékes könyv ára 150 leu és szerkesztőségünk utján is megrendelhető. T. L.

Genius címen itt szokatlanul szép formájú s tartalomlag is értékesnek ígérkező havi folyóiratot indított meg két kiválóan ismert tehetségű, nagy kultúráságú aradi íróművész: Franyó Zoltán és Nagy Dániel. A 64 lapos, füzet alakú, első száma füzetpaprón, több illusztrációval s igen változatos és érdekes olvasnivalókkal jelent meg. Novellákat Földi Mihálytól, Nagy Dánieltől, verseket Juhász Gyutól, Szombati Szabó Istvántól, Kádár Imretől és másoktól közöl. Franyó Zoltán bravuros fordításai méltók az ő ismert elsőrendű verselő művészetéhez. Ezenkívül több érdekes kritikái s művészeti ismertető cikk van a rovatban s terjedelmes és értékes külön rovat, a melyben Európa legnevezetesebb szellemi, művészeti ársmlatait, jelenségeit ismerteti. Az általános európai kultúrával való állandó kapcsolat fenntartása különben a szemlének fontos programponja is. Szerkesztősége és kiadóhivatala Aradon (Str. Consistoriuui 31.38. sz. a.) van; de példányokot megvásárolható helyben is, Löbl R. elárusító üzletében. Elfizetési ár egész évre 440 flévre 230 leu. Egy példány ára 40 leu

HIREK.

Február 1.

Fohász.

Mutasd meg magad, hol vagy, ó Uram?
Lássam már tisztán: merre visz utam;
Lássam már végre,
Életem sok vétké itt tart e a mélybe?

Mutasd meg, ó, Uram, hogy jutok el hozzád?

Nem látom e létnek se végét, se hosszát!..

Segíts talpra állni,
Ígaz uton járni, a magasba szállni.

Leszállt a köd...

Fázom és didergek,
leszállt a köd,
kibontja fátyolát,
s mindent beföd.

Fehéret, pirosat, —
— mindegy neki —
egyforma szürkére bemeszeli.

Minden, mi szép volt
bátor, merész —
hitem, reményem
a ködbe vess... S. J.

Tanítói áthelyezések. Buzogány Elek áll. tanítót Székelyderzáról Bolónbe; Somainé Kakasi Anna áll. tanítónőt Muzsnából Siklódra; Fazakas Dénes áll. tanítót Vargyasról Székelymuzsnára; Pethő Benjámin áll. tanítót Homoródkarácsonyfalváról Vargyasra; Haricska János áll. tanítót Felsőrákosról Tibódba helyezték át.

A pénzügyvizsgálóság főnökeinek előleptetése. Gh. Vasitit Anasztasiu eddigi II. osztályu inspec-tort (felügyelőt) I. oszt. felügyelővé léptették elő.

Halálozás. Kovács Domokos fazekas, január hó 27-ikén, városunkban 74 éves korában, hosszas betegeskedés után elhunyt. Nagy részvét mellett temették.

Egyházi estély. A ref. egyház január 27-iki vallásos estélyének, mely nagy közönség előtt folyt le, legterjedelmesebb és egyébként is kiemelkedő pontja Bakóczy Károly tanár M. kes. Kelemeről való felolvasása volt. Ki-vá ő tudással s formailag is érdekesen elemzte M. kes. mely vallásos ér-zését, melyet ő mindvégig hiven, hovatársaságban is, megőrzött s az neki legnagyobb erősítője volt. A f. jedetem-hez való páratlan hűsége, szíves iránti szeretete mind ez érzésével kapcsolatos s levelezései is nagy vallásosságát tükröztetik vissza. A nagy érdeklődés-sel s tisztelettel halgatott előadás-on kívül színtén nagy hatása volt Kereses Árpád énekeknek (Ferenczi I. us kísérte), a f. harmadikok quintette zenek. Magyar Erzsébet szavaltának és Csikmántor né énekszámanak, melyet H. nu Mancu kísért.

A városi költségvetés jóváhagyásáról nem régiben megemlékeztünk. E uttal alkalmunk van a költségvetésből néhány fontosabb tételt kööhetni. A költségvetés mérlege: 4 767 225 leu bevétellel s emben 4 762 672 leu kiadás. F. leslég tehát 4553 leu. A bevételből 2 204 400 leu állami hozzájárulás. Fontosabb kiadási tétel-k vannak előirányozva: a város u csainak kockakövel való burkolására: 1 715 000 leu, hidak és kövezet javítására 50 000, egy új város-major építésére 64 000, az állami iskolák fenntartásához való hozzájárulásra (a törvény kötelező intézkedése folytán) 153 422 leu a tűzoltóság céljaira 20 000 leu a vágóhid fenntartására 10 000, a sétány fenntartására 1 000 ferőlt-nítő készülékre és orvosi szerekre 8 000, betegék segélyezésére 4200 veszett eb által megmártaknak a Pasteurintézetbe szállítására 5000, állategészségügyi kiadásokra 4000 badiárvak támogatására 6000, szegények pénzbeli segélyezésére 36 000, természetbeni ellátására 35 000, temetésére 5000, iparostanoncskola fenntartására 40 000, két egyetemi hallgató ösztöndíjára 1000—1000 leu a színház segélyezésére (ezt f. leőbb helyen, hivatalból, vették fel) 30 000 leu.

Nögyeleti közgyűlés. A helybelli Jótékony Nögyesület elnöksége tagjainak szives tudomására hozza, hogy f. hó 10-én (vasárnap) d. u. 4 órakor közgyűlést tart a ref. kollégium pénztárhelyiségében. A közgyűlés tárgyszorozata: 1. Tiszviselőik jelentése. 2. Kérések elbírálása. 3. Indítványok, interpellációk. A személyenkénti meghívás mellőzéseével elnökség ezuton kéri a tagok nagyszámu megjelenését.

Kossorúmegváltás. Ordelt János kereskedő Érszalacsi Kovács Domokos halálesete alkalmából, kossorúmegváltás címén 100 leut adott át lapunk szerkesztőségében a ref. kollégium szegény tanulóinak segítésére. Illetékes helyére juttattuk.

Egy öreg vadász halála. Egy érdekes és ritka szép kort ért öreg székely halála híret kaptuk a múlt napokban. Orbán József ábránfalvi lakos, 93 éves korában, január 28-ikán, minden előzetes betegeskedés nélkül (szélhűtésben) meghalt. Mint tudósítónk írja, igazi, tipikus székely, szorgalmas jó gazda, becsületes, megbízható és emberszerető ember volt, emellett a vármegyében általános ismert szenvedélyes vadász, vig cimpora, egyenes karakter. Jellemző, hogy 93 éves kora dacára, teljes szellemi erejében volt s utolsó porcében azt hagyta meg, hogy tagjában az erdő mellé temessék, koporsójába tegyék puskáját, vadásztarisznyáját, dobányát és egy kis melegítő italt, — a temetési szertartás után — cigányzenekar húzza el ked-

ves nótáját: Tul a Dunán Baranyában van egy kis lány, — hazajövet pedig azt a nótát: A virágnak megtiltani nem lehet. Az érdekes öreg székely különben 1886-ban részt vett a közigazgatási csatában, községének pedig 25 éven át volt pénztárnoka. A közbecsüléseműlt embert, jó rokout és barátot mély részvéttel vette körül az egész község, szomszéd községek lakói, közeli és távoli rokonai kísérték utolsó útjára, kívánva, hogy pihenése oly nyugodt legyen, mint a milyen nyugodt és tiszta az élete volt!

Az Oltáregylet múlt vasárnapi közgyűlése a tagok élénk érdeklődése mellett folyt le Pál István egyetli igazgató vezetésével és Szabai Antané alelnökű elnöklété mellett. A jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése után az egyleti igazgató ismertette az Oltáregylet múlt évi tevékenységét a szentegimádás, templomdíszítés és estélyek rendezése körül. M. eg. szavakkal emlékezett meg az elnökség és tisztikar tagjairól, akik nem lazaszó buzgósággal működtek az egyesület érdekeiben s nem régen is két sikerült ünnep rendezésével örvendettek meg a közönséget. Az egyesület pénztári állapotát Soó Gáspár pénztáros ismertette, amit közönséggel vettek tudomásul. A tisztújítás során a régi tisztikart és választmányt újból megválasztották. Az elhunyt és elávozott választmányi tagok helyébe újkul beválasztottak: öv. Fuchs Hermánét, Szabó Antanét, Orosz Jozsefet, P. ches Viktort és Szabai Antalt. Majd a Harangalap bizottság átiratát tárgyalták és ajánlották az áldozatos hívek figyelmébe. T. más Albert igazgató, a Népszövetség elnöke bejelentette, hogy a szövetség közlelbről újjáalakuló gyűlést fog tartani s erre felhívta az oltáregyleti tagok figyelmét. A tartalmas gyűlés Soó Gáspár beszédével ért véget, aki ékes szavakkal méltatta Pál Istvának az egyesület igazgatójának érdemeit magas pápai kiütetése alkalmából.

Felhívás! Felkérem az igen tisztelt kartársakat, kik a román tanfolyamon résztvenni óhajtanak, hogy folyó hó 5-én este 7 órakor a volt reáliskolában értekezletre megjelenni sziveskedjenek. Odorheiu 1924 február 3-án Papp Zakor Endre, kartársulat elnöke.

Köszönet-nyilvánítás. Mindazoknak, akik felejtethetlen halottunk Érszalacsi Kovács Domokos halála alkalmával fájdalunkat részvétükkel enyhítették, hálás köszönetet mondunk: a gyászó család.

A szombatfalvi vízvezetékre legújabbán adakoztak: N. N. 500, Udvarhelymegyei Takarékpénztár 100, Imecs József 100, Barabás József 100, Bomhár István 50, Kertész Zuzsa 50, Dicsőszenmártoni tak. pénztár fiókja 50 leu, összesen 950 leu.

Hadirokkantoknak, özvegyeknek és árváknak, a kiknek 75% os kedvezményes vasuti utazásra jogosító igazolványuk van, az igazolvány megújítása érdekében felesleges Bukarestbe utazniuk, mert ezzel maguknak csak hiábavaló költséget okoznak. A megújítás érdekében forduljanak itt helyben a vármegyei prefecturára, hol a hadigondozó hivatal (I. O. V.) vezetője megtalálható s az ügyet elintézi. Ugyanó figyelmezteti az említettek arra is, hogy más ügyekben se fáradjanak Bukarestbe, hanem előbb tölle kérjenek felvilágosítást s ő majd utasítja, kell-e még máshová is fordulniuk, vagy esetleg elutazniuk?

Róman-nyelvi kurzus, iparosok részére, hétfő f. hó 4-én este 8 órakor kezdődik meg az áll. ipariske-lében. A vezetőség.

Fillérestély. A Polgári Önközpont Egylet január 29-iki, keddi fillérestélye szórakoztató és változatos programjával méltóképpen illeszkedett az estélyek sorozatába. Halasz R. Bert zenekarának nyitánya után, Embery Árpád tanár az ó könyvedés szórakoztató modorában tartott hosszabb szabadelőadást. Társadalmunknak, tréfás elképzeléssel egy különös (hetesöttes) világba való transzponálása volt a keret, melybe sok humoros ötletét, városunk ismert alakjaira vonatkozó megjegyzését helyezte el. Közben közben is sok derűltetés, s a végén élénk tet szesznyilvánításá honoralta az előadót a mulattatásért. Kiss Elek kedves és meleg heggedzőelőját, melyet Szabo Ilus rutinosan, nagy gyakoriottsággal kísért, a közönség megnévezte. Takó Ricsa ügyes monológját, Csomor János értelmes szavaltatát szintén nagy érdeklődéssel hallgatták s megtapolták. Ugyasintén a Csörgő Sándor által előadott — Halasz Roberték által kísért — hatásos melódramát. Egy másik melódramában, melyet gondos alkalmazkodással Fereucz Bőske kísért, Rajk Jozsef tett újabb erős tanúságot ismert szavaltó tehetségéről. Egy kedves egyfelvonásosban Flórián Irma, Paál Magda, Vass Mártha, Peterffy Jenő élénk játékkal, sok kedves szerepeltek, Mastisch László, Fereucz Árpád, Topcsiov György és Ungváry János szintén sok ügyességet tanúsítottak. Közönség — bizonyára a többféle mulatság összeroldása és főként a szombati alarcos és jelmezestélyre való készüldés miatt — a megszokottnál kevesebb számmal volt jelen. Ez utóbbi estély miatt a jövő keddről a fillérestély el is marad, s így legközelebb csak f. hó 12-ikén lesz újabb műsoros fillérestély.

A város kötelékébe való felvételért járó eddigi díjakat a városi tanács, a viszonyok változása folytán, egy mult évi határozatában felemelte. Ezt a határozatot a belügyminisztérium nemrégiben jóváhagyván, a felvételi díjak ezentúl a korábbi díjknál 100 százalékkal magasabbak.

A Filharmonikus Társaság jövő heti probaprogramja: Hetfő: I. és II. felvonás szereplői (szóveg-próba), kedd: zenekar, szerda: Vogl, Schubert, Binder, Bruneder, Schober, Grizi és a három leány szerepeinek alakítói, csütörtök: mint hétfőn, péntek: I. és II. felvonás összes szereplői és zenekar, szombat: T. csölli, Techöliné, Schubert, Schober és Médi szerepeinek alakítói.

A református egyház színi előadásos estélye. A „Harcok” című darab iránt, melyet a kereszturi műkedvelők adnak elő f. hó 9-én, általában az érdeklődés mert ezt a darabot sem műkedvelők, sem színészek még nem adták elő városunkban. A színházi látogatás közönség tehát ne a lassza el a kedvező alkalmat, mikor egy tartalmas, jó darabot fog kapni művész előadásban. Az egyház rendezése tisztelet jegyeket bocsátott ki, melyek birtokosai 6 ikán estig, oldalasék, támlásszék és páholy vételére elővásárlási joggal bírnak. Kérteket tehát a tiszteletjegyek tulajdonosai, hogy jegyeiket ezen idő alatt váltsák ki. A kik tiszteletjegyet nem kapnak, de arra igényt tartanak, szándékukat szíveskedjenek tudatni a ref. lelkesi hivattal. A befolyó tiszta jövedelem a református egyház jótékonyasági szükségleteinek a fedezésére fordíttatik.

Tanügyünk című mult heti vezető cikkünkre Dobrota áll. liceumi igazgató ur nyilatkozatot küldött be, melyben válaszol Sebasi János dr. fejtegetéseire. Azonban lapunk korábbi megjelenése miatt a cikk e számunkról lekést.

Kimutatása az odorhelui különböző iskolákban járó hadiárva tanulónak, akik a január 6-án tartott karácsonyi ünnepélyen a „Soc. Oerthrea Orfanilor din Războiu” vármegyei bizottságtól pénzübeli és termék helyi ajándékot kaptak: *Róm. kath. főgimnázium:* Balázs Sándor, Péter János, Molnár Adolf, Nagy Dezső, Gergő Béla és Fuchs Gábor 70—70 leu. *Református kollégium:* Orbán Gyula, Ra-

kovcsay István, Bardocz Gábor, Kolombán Bodeguz 70—70 leu és Nagy Sándor 1 körző és 1 szavv. *Állami líceum:* Darvai Albert és Nagy Károly 70—70 leu. *Állami agyugyipariskola:* Macarie Eugen, Cimpoariu Vasile, Dacort George, Sopronu Joan, Toró Aladar, Ciprosz Augusztin, SchioSotă Emil, Buzdugan Dionisie, Oprisor Joan, Radu Alexandru, Pananciu Andrei, Pricop Teodor, Haeftia Joan, Ciămpianu Petru, Gligor Nicolae, Costea Minail, Popa Joan, Jugărean Gheorghe și Buși Alexandru 70—70 leu. *Polgári leány iskola:* Pál Erzsike 70 leu és Vajna Valéria egy pár cipő. *Magyar nyelvű áll. el. iskola:* Sándor Albert, Farkas János, Dávid János, Haurich Rózalia, Darvai Magda, Kis Margit, Mociu Gizella, Mociu Rózalia, Ambrus Mózes és Mátya Béla 70—70 leu, Józsa Lajos 1 ing, Kakasi Árpád egy fü ruha, Székely György 1 sapka, 1 zsebkendő, Péter Ferenc 1 ing, Péter Biliot 1 ing, Kakasi Domokos 1 pár harisya, 1 karmantyú, Buk Béla 1 sapka 1 nyak melegítő, Kis Irén 1 kötött bluz, 1 pár keztü, Lukacs Iona 1 pár cipő, György Margit 1 pár keztü 1 sapka, Markus Rózalia 1 buz, Tamás Erzsike 1 harisya, 1 karmantyú, Kis Erzsike egy köcsy, Kis Anna 1 öv, egy pár harisya, Tamás Iona 1 barchetruha, Józsa Ida 1 kötény, Haidel Zuzsa 1 táská, 1 pár harisya, 1 zsebkendő.

Rómán tanynylő áll. el. iskola: T. a. Iure, Falop Béla, Daniel Gyula, Drejan Miklós, Csont Imre, Sebastian Erzébet, Szecsei József és Palfy Áron 70—70 leu, Szecsei Károly 1 pár láb-szárvédő, 1 zsebkendő, Gligor Iona 1 bluz, 1 pár zokni és 1 zsebkendő és Tokos Iona 1 melegszál, 1 pár harisya. *Róm. kath. elemi iskola:* Kis Károly 1 pár cipő, Kallay Lajos, Toth Ferenc, Péter János, Fuchs Hermann, Szócs András, Szallai Dénes és Timár István 70—70 leu. A pénzübeli ajándék 3990 leu összegét kizárólag a városban lakó hadiárva kapták. A fentnevezett hadiárvaikat gondozó bizottság azonban karácsonyi ajándékban részesítette mindazokat az általa rendes segélyvel támogatott, teljeseen árva hadiárvaikat, a kik vármegyei különböző községekben laknak és pedig 107 hadiárva 100—100 leuval, a mi összesen 10.700 leu. Odorheiu 1924. jan. 16-án. *Nistor elnök, Micu Viktorné titkár.* — Itt jegyezzük meg, hogy a 4. számunkban közölt kimutatásban az első adakozó neve téves, mert az irt összeg az oklándi unit. esperesi hivattal gyűjtötte s azt csak tolibiba változtatva volt ref. esperesi hivattalra.

A kereskedelmi és iparkamara brassai nemet kizárólag nyert értékesítés alapján tudomására hozza az érdekelteknek, hogy folyó évi március 3-tól március 8-ig a drezdai műegyetemen (T-chni-che Hochschule) üzemismertek, különbözően fizetésvezérek elajánlása céljából (Betriebeswesen) egy kurzus fog tartatni, amelyen fizetésvezérek, mérnökök, többek között Möller dr. professzor, udvari tanácsosoknak előadást tartani, utóbbi a fonódák és szövődékek kapcsolataiban szerzett újabb tapasztalatairól. Külföldiek a kurzusban való részvételért 20 arany márkát kell, hogy fizessenek, melyhez még egy ezütlő megállapítandó kis többlet jár. A jelentkezőknek lehetőleg sürgösen közlendők dr. Schenberg mérnök tanárral (Neue Technische Hochschule Dresden, A. Halmholtzstrasse 5. alatti) ki a kurzuson résztvevők elhelyezéséről is gondoskodni fog.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, a kik kedves halottunk, Kovács Domokos fazekas-iparos temetésén megjelentek, fájdalomunkban résztvenni szíveskedtek, ezúton is hálás köszönetet mondunk. Öv. Kovács Domokosné és gyermekei.

Unitárius vallásos estély. F. hó 3-án, vasarnap d. u. 5 órakor a református kollégium imatörmében tartják meg az unitáriusok vallásos estélyüket a mult számunkban közölt érdekes programmal. Belépti-díj nincs. Fűtés, világítás céljaira önkéntes adományokat elfogadnak.

Éjjeli élet Udvarhelyen. Már két ízben történt, hogy öv. Antal Páternak Cipariu (Jzant Imre) utciban levő lakásának ablakait jött-ment részeg ember, vagy emberek beverték. Kedden éjjel 3 óra tájban ismét megisméltődött a beverés. Az ilyen éjjeli részegeket, akik a város csendes lakóinak éjjeli nyugalma zavartják s ablak betörésekkel felriasztják, különbözőbb figyelmeztetésekre ajánljuk a rendőrségnek.

Gallért mos, fényez SCHMITZ Odorheiu—Székelyudvarhely.

Sulyok István dr. távozását a Magyar Kisebbség „tagosi triumvirátusa” kötelékéknél bucsuztatja a folyóiratban, meleg karcúsi emlékezéssel, Jakabffy Elemér dr. Sulyok dr. a Bakt-sziudiátus ügyvezetőjévé lett és így mindegy politikai sajtóműködéstől vissza kellett vonulnia. A kiváló folyóiratot ezentúl csak Weller József dr. társaságában végjelzi Jakabffy. A legújabb, második szám is gazdag tartalma a kisebbségi érdekek fejtegetésének. Pompus érveket soroztat fel az iskoláirto politika ellen Gál Kálmán dr. — románá fipapok és államférfiak tetem rehavásában. A magyar olvasóközönségek egyenesen nélkülözhetetlen közlöny kiadónivalata Lujzson van és félévi előfizetési ára 108 leu.

Egy égő lámpát borított fel a mult hét végén véletlenül Dregán Flóra szaldobosi lakos. A felrobbant petroleum erőse ocsézott. A baróti kórházba szállították.

KÖZGAZDASÁG.

Állatkiállítások és vásárok. Az Udvarhelymegyei Állattenyésztési Bizottság január hó 28-án tartott ülésén elhatározta, hogy 1924 évtől kezdve minden évi február 28-án (folyó évben 29-én) Székelykeresztúron és minden év május havának utolsó vasárnapján Székelyudvarhelyen: tenyészbika-, főtőshén, méh- és remondaló-vásárt és kiállítását rendez, s ezenkívül tejtermékek, (sajt, vaj) és a hozzávaló gépek kiállítását. Elhatározta továbbá, hogy minden évi szeptember hó 14-én Székelykeresztúron, 15-ikén Udvarhelyen és 16-án Oklándon az állami mezőgazdasági szarmazó csirkó- és vasméhek kiállítását fog rendezni. A kiállítás rendezésére és jutalmazásokra a bizottság összesen 60 ezer leut szavazott meg. A legnagyobb díj 1000, míg a legkisebb 200 leu lesz, amely díjak az állam is hozzájárul a költségekhez, jelentékenyen emelkedni fognak. A remonda lovasárokon a lovaló bizottság is meg fog jelesni.

A mult keddi piacon: kevés felhozatal mellett az árak úmni emelkedést mutáltak, az élelmes árusítók helyzetszhasználása következtében. A buza 74—82, rozs 68—72, árpa 70—72, zab 40—43, törökbuza 70—74, burgonya 18—21 leuban kelt el vékaaként.

Közüllési meghívó. Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár rt. 1924 február 23-ikán délután 5 órakor Odorheiu-Székelyudvarhely hivatalos helyiségében tartja 42-ik évi rendes közgyűlést. A közgyűlés tárgyszorozata a következő: 1. Igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése, a mérleg megállapítása s a nyereség felosztása iránti határozat-hozatal. 2. Az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak felmentése. 3. Az alapszabályok 15. §-ának módosítása. 4. Választások az alapszabályok 19. §-a értelmében. Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, szíveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 10. §-a értelmében legkésőbb a közgyűlés tartását megelőző nap délutáni 5 órájáig a Megyei Takarékpénztár rt.-nál, Odorheiu, vagy a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank rt.-nál, Cluj, elismervény ellenében letenni. Az évi mérleg és szárazmadások az intézet helyiségében közszemlére vannak kitéve. Az igazgatóság.

A Gardák Biztosító Intézete kolozsvári vezérképriselöltségét igazgatósággá szervezte át, minthogy kiterjedt üzletköre az ügykezelés fokozott decentralizálását tette szükségessé. A vezetésnel Pásztor Ferencot, az „Adria Biztosító Társaság” volt erdélyrészi igazgatóját, mint kiváló szakértőt bízták meg igazgatói minőségben.

A megyei állattenyésztési bizottságok munkaköre. A hivatalos lap mult évi december 21-iki száma közli a földművelésügyi miniszter 112130 számú rendeletét, amely megállapítja a megyei állattenyésztési bizottságok munkakörét. Ezek szerint az állattenyésztési bizottságok feladata: ellenőrizni az állattenyésztésre vonatkozó törvények, rendeletek végrehajtását; kiállításokat, díjazásokat rendezni, előmozdítani a közönségben levő gazdasági szövetkezetek alakítását, szervezést az állattenyésztési termékek értékesítését. Az állattenyésztési bizottság tagjai: a megyei prefectus, a polgármester, az alispán, a helybeli lovassági és tűzrezredes parancsnokai, az állatorvosok, gazdasági felügyelők és öt állattenyésztő a megye területéről. Az anyagi szükségletek fedezésére megyei állattenyésztési alap létesítendő, amely a következőkből kerülne össze: a megye hozzájárulásából, az állattenyésztés részére szolgáló területek használatából, fedezési díjakból, az állategészségügyi díjakból stb. Ez alpból 20.000 leuig az állattenyésztési bizottság utal, azaz felüli összegeknél azonban csak a miniszter jóváhagyásával. F. évi január és február hó folyamán a vármegyei bizottságok kötelesek az állattenyésztési szabályrendeleteket megalkotni vagy felújítani. Az így alkotott módosítások érvénybe lépése a földművelésügyi miniszter jóváhagyásával kezdődik.

Kiadó: a Könyvnyomda Réssvénytársaság Odorheiu (Székelyudvarhely)

Eladó.

1 drb keveset használt és teljesen kifogástalan könyvkes

Singer csizmadia gép, olcsó árban, 1 drb

Hove gép,

bőr-, vagy erős posztó varrásra, majdnem új, olcsón, 1 darab legfinomabb valódi amerikai Singer-gyártmányu karikahajós

női varrógép,

viselésre is alkalmas. Megtekinteni lehet munkaidőben bármikor

Ferentzy Endre

gépakatos műhelyben, hol bármilyen gyártmányu varrógépek pontos és gyors javítását, ugyasintén e szakmába vágó lakatos munkát elvállalnak. Odorheiu, Bul. R. g. Ferdinand 60. sz.

Köményt veszek

bármily mennyiségben Piața Reg. Maria 6 sz. alatt balra az emeleten. (Szebeni-börüzlet felett.)

Egy polituro modern kölyfa hálószoba-berendezés eladó, egyszersmind ott rajz szerint butorok külön rendelhető is.

Simó Pál asztalos

Str. Avram Jancu (Csere-u.) 18. sz.

Friss teavaj kapható a Kassay bodegában!

